

คลินิกเทคโนโลยีเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

รายงานฉบับสมบูรณ์

กิจกรรมการส่งเสริมการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม
เพื่อเพิ่มศักยภาพและเศรษฐกิจชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568
แพลตฟอร์มแพลตฟอร์มเพิ่มศักยภาพธุรกิจชุมชน (BCE)
โครงการ การใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการจัดการการท่องเที่ยว
ในชุมชนบ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสลี อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย

จัดทำโดย

ทศพล คชสาร

ศศิพัชร หาญฤทธิ

เพชรสวัสดิ์ กันคำ

พิมพ์ทรัพย์ พิมพ์สุทธิ์

อิทธิพัทธ์ เรืองกิจวัฒน์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

เสนอต่อ

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้ดำเนินการขอขอบพระคุณสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมที่ให้งบประมาณในการสนับสนุนในการดำเนินโครงการ “การใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสลี อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย” ณ ชุมชนบ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสลี อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย และขอขอบพระคุณสมาชิกกลุ่มโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่บ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสลี อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย ที่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างดียิ่ง จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ทศพล คชสาร และคณะ

26 ธันวาคม 2568

บทสรุปผู้บริหาร

ชุมชนบ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสไล อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย เป็นชุมชนที่มีการรวมกลุ่มชุมชนโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนา ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดเด่นของชุมชน ในอดีตโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนาได้รับความนิยม มีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการอย่างล้นหลาม แต่กลับพบว่าชุมชนไม่มีการวางแผนในการดำเนินงานในการจัดการการท่องเที่ยว จึงอาจส่งผลกระทบต่อ การกลับมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยว และจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 ได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนา แต่เมื่อสถานการณ์ได้คลี่คลายลง กลับพบว่า การท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนาหยุดชะงักลงไม่มีการดำเนินงาน เนื่องจากสาเหตุจากการขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุก การใช้นวัตกรรมในการบริหารจัดการ ความเชื่อมโยงระหว่างโฮมสเตย์กับแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ แหล่งเรียนรู้วิถีวัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่ รวมถึงขาดการสานต่อของคนรุ่นหลัง ดังนั้นโครงการการใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสไล อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย ได้ดำเนินการผ่านกิจกรรมทั้งหมด 6 กิจกรรม และมีผลลัพธ์ ดังนี้ 1) กิจกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ของชุมชน เป็นการร่วมพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยชุมชนกับผู้เชี่ยวชาญด้านผลิตภัณฑ์ชุมชน 1 ผลิตภัณฑ์ ซึ่งประกอบไปด้วยสบู่สมุนไพร แชมพูสมุนไพร และยาสีฟันสมุนไพรที่สามารถใช้บริหารแก่นักท่องเที่ยว ทั้งยังสามารถใช้ภายในครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน 2) กิจกรรมการใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศจัดทำฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายในชุมชน โดยการสำรวจและเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่ในชุมชนและประมวลผลได้ฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนา 1 ชุดข้อมูล ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนจำนวน 9 แหล่ง และแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียง 4 แหล่ง ด้านการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนา โดยผู้เชี่ยวชาญด้านมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยและพัฒนาปรับปรุงโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนาให้เป็นไปตามมาตรฐานของโฮมสเตย์ไทย พบว่า สำหรับด้านที่พัก และด้านการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง 3) กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการสร้าง/ออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวในชุมชน จำนวนรูปแบบการท่องเที่ยวในชุมชน 2 รูปแบบ คือ การท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้วิถีชุมชน และการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียง 4) กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น โดยจำนวนมัคคุเทศก์ท้องถิ่น 15 คน ได้รับการพัฒนาทักษะ และองค์ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ให้มีความกล้าแสดงออก มีอัธยาศัยที่ดี 5) กิจกรรมการอบรมการเป็นนักรับบริการและนักขายมีอาชีพ โดยจำนวนนักรับบริการและนักขายมีอาชีพ 15 คน ได้รับการพัฒนาทักษะด้านการขาย มีบุคลิกภาพที่ดี มีความน่าเชื่อถือ และองค์ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของชุมชนสามารถอธิบายสรรพคุณ หรือจุดเด่นของสินค้าเพื่อให้ลูกค้า

หรือนักท่องเที่ยวซื้อสินค้า 6) กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้จัดการการท่องเที่ยว โดยมีจำนวนผู้จัดการการท่องเที่ยว 5 คน โดยผู้จัดการการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาทักษะด้านคอมพิวเตอร์ การถ่ายภาพ การทำคลิปวิดีโอ การจัดตารางการใช้บริการ การจองที่พัก การอัปเดตข้อมูลข่าวสาร

ในปีที่สองได้ดำเนินการทั้งหมด 5 กิจกรรม ได้แก่ 1) การร่วมวางแผนการดำเนินงานของโครงการ ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนแผนจากปีที่หนึ่ง 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นแรก “การยกระดับโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนาให้เป็นไปตามมาตรฐานของโฮมสเตย์ไทยและได้รับการรับรองจากมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย” มาเป็น “การยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน” ประเด็นที่สอง เปลี่ยนจาก “การยกระดับสินค้าจากปีที่ 1 (สบู่ แชมพู และยาสีฟัน) กลับมาขายสินค้าที่มีอยู่ในวิถีชุมชน” และประเด็นที่สาม เปลี่ยนจาก “การท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น” มาเป็น “การท่องเที่ยวภายในชุมชน” 2) การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ และการทำการตลาดเพื่อสนับสนุนผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยว โดยเพจ “อ้อยเกียงและผองเพื่อน” ที่ได้เข้ามามีส่วนในการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนบ้านร่องปลายนา ผลิตวิดีโอ และโปสเตอร์ผ่านช่อง “อ้อยเกียงและผองเพื่อน” 3) การเตรียมความพร้อมก่อนการท่องเที่ยว มุ่งเน้นให้ชุมชนมีความพร้อมด้านสถานที่ นักขายสินค้าและบริการ มัคคุเทศก์ท้องถิ่น สินค้าและบริการ 4) การทดลองเที่ยวแหล่งเรียนรู้ในชุมชนโดยโรงเรียนเครือข่ายชุมชน มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติกิจกรรมของชุมชน ผลการประเมินความพึงพอใจการท่องเที่ยวอยู่ในระดับดี และ 5) การวิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ และการปรับปรุงแก้ไขการท่องเที่ยวจากจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นการร่วมถอดบทเรียนจากกิจกรรมทดลองเที่ยว มุ่งวิเคราะห์ที่ด้านคน ด้านกิจกรรม และด้านสถานที่

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
บทที่ 1 รายละเอียดโครงการ	1
1.1 ความเป็นมาของพื้นที่	1
1.2 สภาพปัญหาในพื้นที่	4
1.3 วัตถุประสงค์	5
1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.5 โมเดลธุรกิจ (Business Model Canvas)	6
บทที่ 2 วิธีการดำเนินงาน	7
2.1 ประเด็นการพัฒนา	7
2.2 รายละเอียดการดำเนินงาน	9
2.3 ภาพสรุปความเข้าใจการดำเนินงาน	10
บทที่ 3 ผลการดำเนินงาน	12
3.1 สรุปกิจกรรมการดำเนินงาน	12
3.2 ผลผลิตและผลลัพธ์การดำเนินงาน	13
3.3 ผลกระทบ	36
3.4 สรุปรายการค่าใช้จ่าย	38
บทที่ 4 การประเมินโครงการ	40
4.1 การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางสังคม	40
4.2 การประเมินความพึงพอใจต่อโครงการ	42
ภาคผนวก	46

บทที่ 1

รายละเอียดโครงการ

1.1 ความเป็นมาของพื้นที่

ชุมชนบ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสลี อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย เดิมเป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่นทางด้านที่พัก (โฮมสเตย์) เป็นชุมชนที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน เช่น รางวัลบ้านจုံเมืองเย็น รางวัลบ้านเศรษฐกิจพอเพียง รางวัลบ้านอยู่เย็นเป็นสุข รางวัลพลังงาน ลดพลังงาน 80 ชุมชน รางวัลบ้านน่ามอง หลังบ้านน่าดูในบ้านน่าอยู่ รางวัลหมู่บ้านจัดสิ่งแวดล้อมดีเด่น รางวัลหมู่บ้านต้นแบบ อำเภอ จังหวัด และรางวัลหมู่บ้านท่องเที่ยวทั่วประเทศเชิงอนุรักษ์ นอกจากนี้จุดเด่นด้านสภาพแวดล้อมและวิถีวัฒนธรรมของชุมชนแล้วนั้น ข้อมูลจากการประยุกต์ใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศในการวิเคราะห์เชิงพื้นที่ยังพบว่า ชุมชนบ้านร่องปลายนา มีความโดดเด่นด้านทำเลที่ตั้ง โดยที่ตั้งของชุมชนบ้านร่องปลายนาอยู่ใกล้กับวัดร่องขุน (ระยะทาง 1 กิโลเมตร) และสิงห์ปาร์ค (ระยะทาง 8 กิโลเมตร) จึงเป็นพื้นที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่สามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดเชียงราย การดำเนินงานที่ผ่านของกลุ่มโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนา เน้นที่จะใช้วิถีวัฒนธรรมชุมชนเป็นจุดขาย เน้นการใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ท้องถิ่นสำหรับการประกอบอาหารและเครื่องดื่ม การแสดงที่เป็นอัตลักษณ์ และการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจท่องเที่ยวชุมชนบ้านร่องปลายนา และในช่วงที่มีโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนาได้รับความนิยม มีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการอย่างล้นหลาม แต่กลับพบว่าชุมชนไม่มีการวางแผนในการดำเนินงานในการจัดการการท่องเที่ยว ระบบการใช้บริการ กระบวนการในการทำงาน การใช้วัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม จึงอาจส่งผลกระทบต่อ การกลับมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยว และจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 ได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนา แต่เมื่อสถานการณ์โควิด 19 ได้คลี่คลายลง กลับพบว่า การท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนาหยุดชะงักลงไม่มีการดำเนินงานต่อรวมกับหมู่บ้านแห่งนี้ไม่ต้อนรับนักท่องเที่ยวอีกต่อไป เนื่องด้วยสาเหตุจากการขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุก การใช้นวัตกรรมในการบริหารจัดการความเชื่อมโยงระหว่างโฮมสเตย์กับแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ แหล่งเรียนรู้วิถีวัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่ รวมถึงขาดการสานต่อของคนรุ่นหลัง

แนวคิดในการแก้ไขพัฒนา มีทั้งหมด 4 ด้าน คือ 1) การใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนา ประกอบด้วย การจัดทำฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน การออกแบบและสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวในชุมชนและเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียง

การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในรูปแบบออนไลน์ 2) ด้านการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะและความชำนาญที่พร้อมจะเป็น “นักจัดการการท่องเที่ยว” ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มคนที่มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์ การถ่ายภาพ การทำคลิปวิดีโอ การจัดทำตารางการใช้บริการ การจองที่พัก การอัปเดตข้อมูลข่าวสาร ที่เน้นช่องทางออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งจะคอยบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนให้มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืนภายในชุมชน และ “นักบริการและนักขายของ” คือ ตัวแทนที่ได้รับการอบรมและฝึกปฏิบัติเพื่อให้มีทักษะ มีความรู้ความเข้าใจในการนำเสนอสินค้าและบริการสู่การเป็นนักบริการและนักขายมืออาชีพ และ “มัคคุเทศก์ท้องถิ่น” เป็นกลุ่มเยาวชนหรือผู้ที่สนใจเข้าฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติ มีความกล้าแสดงออก ไม่เขินอาย มีความรู้ความเข้าใจในข้อมูลต่าง ๆ ของชุมชน และสามารถบรรยายและอธิบายได้เป็นอย่างดี 3) ด้านการยกระดับสินค้าและบริการ เป็นการยกระดับโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนาให้เป็นไปตามมาตรฐานของโฮมสเตย์ไทยและได้รับการรับรองจากมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย และการใช้เทคโนโลยีร่วมออกแบบพัฒนาสินค้าที่มีอัตลักษณ์ที่บ่งบอกถึงชุมชนบ้านร่องปลายนา เพื่อให้เป็นสินค้าตัวแทนของชุมชน รวมถึงการสร้างช่องทางการขายทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์ และ 4) การพัฒนาเครือข่ายนักท่องเที่ยวผ่านเครือข่ายโซเชียลมีเดียสู่กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เคยมาให้กลับมาท่องเที่ยวซ้ำและบอกต่อ ซึ่งเดิม คือ กลุ่มหน่วยงานการศึกษา ภาครัฐ เอกชน องค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น ส่วนบริหารงานท้องถิ่น สถาบันการศึกษา การท่องเที่ยวและกีฬา เป็นต้น เพื่อขยายและเชื่อมโยงสู่กลุ่มนักท่องเที่ยวในรูปแบบเครือข่ายในระดับจังหวัด ภูมิภาค หรือต่างประเทศ

ดังนั้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่การแก้ปัญหา เพื่อการเตรียมความพร้อมสู่การพัฒนาโฮมสเตย์ให้เป็นไปตามมาตรฐาน การยกระดับสินค้าและบริการผ่านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ โดยการทดลองเที่ยวจริง เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น โดยการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ครั้งนี้เป็นการพัฒนาตามแนวคิดหลักในการพัฒนาชุมชนโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือหลักคำนึงถึงความยั่งยืนและความสุขของคนในชุมชน ซึ่งมีองค์ประกอบการพัฒนาตามแนวทาง โดยเกณฑ์การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน 5 มิติ คือ 1) การบริหารจัดการอย่างยั่งยืน 2) กระจายผลประโยชน์สู่ท้องถิ่น ในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิต 3) อนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรม 4) จัดการทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน และ 5) การบริการและความปลอดภัย ซึ่งหากชุมชนได้ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพัฒนาทรัพยากรชุมชนจะสามารถยกระดับเศรษฐกิจ สร้างงาน สร้างรายได้ให้ชุมชนต่อไป

การดำเนินการโครงการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน บ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสลี อำเภอมะลาว จังหวัดเชียงราย ในปีที่ 2 มีการดำเนินการดังนี้

1. การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข้อมูล การสร้างช่องทางการขายทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์ มุ่งเน้นการระดมความคิดของกลุ่มชุมชนและผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อร่วมพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ได้สื่อความหมายได้ตรงกับอัตลักษณ์และวิถีวัฒนธรรมของชุมชนอย่างแท้จริง พร้อมทั้งสามารถเชื่อมโยงไปถึงการสร้างช่องทางการตลาดที่มีการผสมผสานทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์ โดยพิจารณาถึง 1) ความเหมาะสมในการเผยแพร่ เช่น แบนเนอร์บนเว็บเพจ ป้ายโปสเตอร์ แผ่นพับ ป้ายขนาดใหญ่ คลิปวิดีโอบนสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เป็นต้น 2) องค์ประกอบในการออกแบบ เช่น การใช้สี การใช้ภาพถ่าย การใช้ตัวอักษร 3) การจัดองค์ประกอบการกราฟิก เช่น ความเรียบง่ายสบายตา การสื่อความหมาย สอดคล้องกับรสนิยมและอัตลักษณ์ มีลูกเล่นที่แปลกตา เป็นต้น 4) การจัดวางองค์ประกอบศิลป์ที่มีความเหมาะสม มีจุดสนใจ 5) รูปแบบของสื่อประชาสัมพันธ์มีเอกลักษณ์ ทันสมัย ดึงดูดความสนใจ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย 6) ส่วนประกอบของสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น ส่วนหัวเรื่อง ข้อความ ภาพประกอบ ข้อมูลการติดต่อ ข้อมูลผู้จัดทำ เป็นต้น และเมื่อดำเนินการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์แล้ว จึงดำเนินการประเมินคุณภาพสื่อประชาสัมพันธ์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ และปรับปรุงแก้ไขความข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์

2. กิจกรรมเตรียมความพร้อมการทดลองเที่ยว โดยในช่วงระหว่างที่มีการประชาสัมพันธ์ ชุมชนได้มีกิจกรรมการเตรียมความพร้อมด้านสถานที่ กล่าวคือ โฮมสเตย์และบริเวณชุมชนมีความสะอาด สะดวกสบาย ความปลอดภัย และภูมิทัศน์สวยงาม

3. กิจกรรมการทดลองเที่ยว เป็นการจัดกิจกรรมทดลองเที่ยว 2 รูปแบบ คือ การท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้วิถีชุมชน และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง เป็นกิจกรรมที่ต่อยอดมาจากการพัฒนาบุคลากรในชุมชนที่ได้รับการพัฒนาทักษะความรู้ในปีแรก ได้แก่ นักบริการและนักขายมืออาชีพมัคคุเทศก์ท้องถิ่น และนักจัดการการท่องเที่ยว ได้ทดลองดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการและรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้ร่วมออกแบบในปีแรก ได้แก่ 1) การใช้สื่อประชาสัมพันธ์และการเปิดรับสมัครอาสาสมัครที่มีความชื่นชอบการท่องเที่ยววิถีชุมชน และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและธรรมชาติ เพื่อเข้าร่วมในกิจกรรมการทดลองเที่ยวชุมชนบ้านร่องปลายนา พร้อมกับชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดกิจกรรม 2) มีการดำเนินกิจกรรมวัฒนธรรมวิถีชุมชนตามรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้วางแผนในปีที่หนึ่ง และ 3) ในช่วงท้ายของกิจกรรมทดลองเที่ยวจะเป็นกิจกรรมการสะท้อนความคิดเห็นและความต้องการของกลุ่มอาสาสมัครท่องเที่ยว เช่น ด้านที่พัก ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรม ด้านการเข้าถึงด้านสิ่งดึงดูดใจ เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขการท่องเที่ยวในชุมชน

3.1 กิจกรรมการท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้วิถีชุมชน เป็นการจกกิจกรรมท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ได้แก่ การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง ซึ่งมีทั้งหมด 9 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเครื่องปั้นดินเผา กลุ่มแปรรูปสมุนไพร กลุ่มจักรสาน กลุ่มตัดเย็บผ้า กลุ่มเกษตร ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงและบ้านต้นแบบ กลุ่มแปรรูปมะขามจี๊ดจาด กลุ่มขนมเทียน และกลุ่มตุ๊กตาสมุนไพรดับกลิ่น

3.2 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ซึ่งมีทั้งหมด 5 แห่ง ได้แก่ ชุมชนบ้านร่องปลายนา เรียวกังคาเฟ่ พุทธมณฑล สิงห์ปาร์ค และวัดร่องขุน

4. การดำเนินการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขการท่องเที่ยวจากจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นการร่วมประชุมเพื่อนำข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มอาสาสมัครท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติมาวิเคราะห์ร่วมกับการระดมความคิดเห็นของชุมชนและผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ เพื่อดำเนินการปรับปรุงการท่องเที่ยวของชุมชนให้มีความเหมาะสมกับตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและภายใต้อัตลักษณ์และวิถีวัฒนธรรมชุมชนบ้านร่องปลายนา

1.2 สภาพปัญหาในพื้นที่

ข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเบื้องต้นในพื้นที่ โดยเก็บข้อมูลจากการสังเกต การสอบถามกลุ่มโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนา รวมถึงกลุ่มแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่เพื่อรวบรวมประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่

ตารางที่ 1 ข้อมูลวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่นำไปใช้แก้ปัญหา

ประเด็นปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหาด้วย วทน. / การบริหารจัดการ
1. จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง/ไม่มีนักท่องเที่ยว	1. สร้างแผนงาน/วิธีการ/รูปแบบการประชาสัมพันธ์
2. การใช้เทคโนโลยีในการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน	2. การให้ความรู้และการปฏิบัติการบริหารจัดการฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้มีความทันสมัยและเป็นปัจจุบัน
3. ขาดการสืบสานหรือการสานต่อธุรกิจของชุมชนและบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการขับเคลื่อนธุรกิจชุมชน	3. พัฒนาระบบมัคคุเทศก์ท้องถิ่น หรือกลุ่มนั้กจัดการท่องเที่ยวแก่เยาวชนและผู้สนใจ

ประเด็นปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหาด้วย วทน. / การบริหารจัดการ
4. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนหรือข้อเสนอแนะจากกลุ่มนักท่องเที่ยวในอดีตเพื่อการปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์และบริการในปัจจุบัน	4. การจัดกิจกรรมการตลาดท่องเที่ยวจริง โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวจริง พร้อมกับการสรุปกิจกรรม รับฟังความคิดเห็นจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว รวมถึงการสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ศักยภาพวิสาหกิจชุมชนโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสลี อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย โดยการวิเคราะห์ SWOT โดยมีรายละเอียดดังตาราง

จุดแข็ง 1. ชุมชนมีความรู้และประสบการณ์ในการให้บริการการท่องเที่ยว 2. มีความพร้อมในด้านสถานที่และความพร้อมด้านการบริการ 3. มีความได้เปรียบด้านทำเลที่ตั้งใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น วัดร่องขุน สิงห์ปาร์ค พุทธสถาน เป็นต้น 4. วิถีชุมชน	จุดอ่อน 1. ไม่มีแผนการดำเนินงานในการจัดการการท่องเที่ยว 2. ไม่มีบุคลากรหรือเยาวชนเข้ามาช่วยสนับสนุน 3. ขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุก 4. ขาดการบูรณาการและเชื่อมโยงเครือข่ายการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 5. ขาดการสานต่อวิสาหกิจชุมชน
โอกาส 1. การบูรณาการการท่องเที่ยวร่วมกับองค์ความรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ 2. กระแสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ 3. การยกมาตรฐานระดับสินค้าและบริการ 4. เศรษฐกิจภายในชุมชน	อุปสรรค 1. โรคระบาด 2. ภัยพิบัติแผ่นดินไหว

1.3 วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนาให้เป็นไปตามมาตรฐานของโฮมสเตย์ไทยและได้รับการรับรองจากมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มีเอกลักษณ์และได้มาตรฐาน

1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. กลุ่มโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสลี อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย มีศักยภาพความพร้อมสู่มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย
2. กลุ่มโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสลี อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์และได้มาตรฐาน

1.5 โมเดลธุรกิจ (Business Model Canvas)

Business Model Canvas		Designed for:	Designed by:	Date:	Version:
Key Partners - ชาวบ้านในชุมชนบ้านร่องปลายนา - หน่วยงานท้องถิ่น - สถาบันการศึกษา - บริษัทน้ำเขียว - ออแกไนเซอร์ - องค์การบริหารส่วนจังหวัด - ห้องเที่ยวและกีฬา - บริษัทขนส่ง - ร้านค้า/ตัวแทนจำหน่ายสินค้า	Key Activities - โฮมสเตย์ - การละเล่น/วัฒนธรรมวิถีชุมชน - แหล่งเรียนรู้ - อาหารและเครื่องดื่ม - การสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชน	Value Propositions - ผลิตภัณฑ์มีอัตลักษณ์ - โฮมสเตย์และบริเวณชุมชนสะอาด สะดวกสบาย ปลอดภัย - กิจกรรมวัฒนธรรมวิถีชุมชน - ภูมิทัศน์สวยงามใกล้ชิดธรรมชาติ - ชุมชนแห่งการเรียนรู้	Customer Relationships - ระบบฐานข้อมูลลูกค้า - สร้างเพจหรือช่องทางทางการติดต่อออนไลน์ - ช่องที่ระลึกที่เป็นอัตลักษณ์และมีคุณค่า	Customer Segments - กลุ่มผู้ที่ชื่นชอบหรือต้องการสัมผัสวัฒนธรรม วิถีชุมชนและธรรมชาติ - กลุ่มองค์กรหรือหน่วยงานที่ต้องการศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ชุมชน - กลุ่มสถาบันการศึกษา	
Key Resources - โฮมสเตย์ - ผลิตภัณฑ์ชุมชน - กิจกรรม		Channels - หน่วยงานราชการหรือเอกชน - สถาบันการศึกษา - สื่อออนไลน์ - บริษัทน้ำเขียว - บริษัทที่เกี่ยวกับการเช่าเหมายานพาหนะ			
Cost Structure - ค่าวัตถุดิบ - ค่าบำรุงสถานที่ - ค่าแรง - ค่าสาธารณูปโภค - ค่าจ้างจากการสร้าง content บนสื่อออนไลน์		Revenue Streams - ค่าอาหารและเครื่องดื่ม - ผลิตภัณฑ์ - อุปกรณ์ - ที่พัก - ค่าทัวร์ - รายได้จากการสร้าง content บนสื่อออนไลน์			

Designed by: The Business Model Foundry (www.businessmodelgeneration.com/canvas). Word implementation by: Neos Chronos Limited (<https://neoschronos.com>). License: CC BY-SA 3.0

ภาพที่ 1 แผนธุรกิจชุมชนของกลุ่มโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสลี อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย

บทที่ 2

วิธีการดำเนินงาน

2.1 ประเด็นการพัฒนา

ประเด็นที่สำคัญของโครงการนี้เกิดขึ้นจากพื้นที่ชุมชนบ้านร่องปลายนา เป็นชุมชนที่มีศักยภาพความพร้อมทางด้านสถานที่และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในชุมชน และเป็นชุมชนที่เคยมีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวโฮมสเตย์และแหล่งเรียนรู้ชุมชน แต่ปัจจุบันกลับพบว่า ไม่มีนักท่องเที่ยวเข้าไปในพื้นที่ ปัญหาส่วนหนึ่งมาจากไม่มีคนสานต่องานให้เกิดการประชาสัมพันธ์ การติดต่อสื่อสารและขับเคลื่อนและยกระดับชุมชนทั้งในด้านบริการการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ผู้คนภายนอกได้รับข้อมูลข่าวสารของชุมชน โดยในปีแรกจะมุ่งเน้นที่จะพัฒนาโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนาให้เป็นไปตามมาตรฐานของโฮมสเตย์ไทยและได้รับการรับรองจากมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มีอัตลักษณ์และได้มาตรฐาน

- 1) การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้าไปเป็นส่วนสำคัญโดยการใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว ออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวโฮมสเตย์และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมพัฒนาสินค้าให้มีอัตลักษณ์
- 2) ประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ในชุมชนบ้านร่องปลายนา
- 3) การใช้องค์ความรู้เข้าไปพัฒนาคนให้เป็นนักจัดการการท่องเที่ยว มีคฤศก์ท้องถิ่น และนักบริการและนักขายมืออาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งด้านสถานที่ สินค้า บุคลากร รูปแบบการท่องเที่ยว ในปีที่สองจะมุ่งเน้นที่การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข้อมูล รวมถึงการสร้างช่องทางการขายทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์ โดยดำเนินผ่านกิจกรรมการตลาดท่องเที่ยว โดยให้บุคลากรที่ได้รับการพัฒนาในปีแรกได้ทดลองดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้ร่วมออกแบบ ซึ่งจะเป็นการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ หลังจากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขการท่องเที่ยวจากจัดกิจกรรมการตลาดท่องเที่ยว ในปีที่สามเป็นการยกระดับมาตรฐานด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติตามเกณฑ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน รวมถึงการเสริมสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนบ้านร่องปลายนา และเครือข่ายทางการตลาด เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน การดำเนินกิจกรรมทั้งสามปี จะช่วยให้ชุมชนบ้านร่องปลายนามีรายได้จากการให้บริการโฮมสเตย์ การขายสินค้าและบริการ ตลอดจนการส่งเสริมให้คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ สืบสาน วิถีวัฒนธรรม หวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่น

ในปี พ.ศ. 2568 ประเด็นในการพัฒนาบางส่วนได้มีการเปลี่ยนแปลง และผลจากการร่วมวางแผนการดำเนินงานร่วมกับชุมชนและผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว พบว่า 1) เปลี่ยนจาก “การยกระดับโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนาให้เป็นไปตามมาตรฐานของโฮมสเตย์ไทยและได้รับการรับรองจากมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย” มาเป็น “การยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน” 2) เปลี่ยนจาก “การยกระดับสินค้าจากปีที่ 1 (สบู่ แชมพู และยาสีฟัน) กลับมาขายสินค้าที่มีอยู่ในวิถีชุมชน” 3) เปลี่ยนจาก “การท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น” มาเป็น “การท่องเที่ยวภายในชุมชน” โดยการดำเนินการโครงการการใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสลี อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย ในปีที่สอง มีการดำเนินการดังนี้

1. การร่วมวางแผนการดำเนินของโครงการในปีที่สอง และการประเมินความพร้อมของชุมชน
2. การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข้อมูล การสร้างช่องทางการขายทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์
3. กิจกรรมเตรียมความพร้อมการตลาดท่องเที่ยว ชุมชนได้มีกิจกรรมการเตรียมความพร้อมด้านสถานที่ บริเวณชุมชนมีความสะอาด สะดวกสบาย ความปลอดภัย และภูมิทัศน์สวยงาม
4. กิจกรรมการตลาดท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้วิถีชุมชน เป็นกิจกรรมที่ต่อยอดมาจากการพัฒนาบุคลากรในชุมชนที่ได้รับการพัฒนาทักษะความรู้ในปีแรก ได้แก่ นักบริการและนักขายมืออาชีพ มัคคุเทศก์ท้องถิ่น และนักจัดการการท่องเที่ยว ได้ทดลองดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการและรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้ร่วมออกแบบในปีแรก เป็นการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ได้แก่ การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง เช่น กลุ่มแปรรูปสมุนไพร กลุ่มจักรสาน กลุ่มตัดเย็บผ้า กลุ่มแปรรูปมะขามจี๊ดจ๊าด กลุ่มขนมเทียน และกลุ่มตุ๊กตาสมุนไพรดับกลิ่น เป็นต้น
5. การดำเนินการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขการท่องเที่ยว จากจัดกิจกรรมการตลาดท่องเที่ยว เป็นการร่วมประชุมเพื่อนำข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มอาสาสมัครท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติมาวิเคราะห์ร่วมกับการระดมความคิดเห็นของชุมชนและผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ เพื่อดำเนินการปรับปรุงการท่องเที่ยวของชุมชนให้มีความเหมาะสมกับตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและภายใต้อัตลักษณ์และวิถีวัฒนธรรมชุมชนบ้านร่องปลายนา

2.2 รายละเอียดการดำเนินงาน

2.2.1 รายละเอียดการดำเนินงาน ปี พ.ศ. 2567

การดำเนินงานของโครงการ ประกอบด้วยกิจกรรมทั้งหมด 6 กิจกรรม ดังนี้

1. พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ของชุมชน
2. การใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศจัดทำฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายในชุมชน

และประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนา

3. การอบรมเชิงปฏิบัติการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น
4. การอบรมนักรับบริการและนักขายมืออาชีพ
5. กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการสร้าง/ออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวในชุมชน
6. พัฒนาทักษะการจัดการการท่องเที่ยว

2.2.1 รายละเอียดการดำเนินงาน ปี 2568

การดำเนินงานของโครงการ ประกอบด้วยกิจกรรมทั้งหมด 5 กิจกรรม ดังนี้

1. การร่วมวางแผนการดำเนินงานของโครงการ
2. การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ และการทำการตลาดเพื่อสนับสนุนผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยว
3. การเตรียมความพร้อมก่อนการท่องเที่ยว
4. การทดลองเที่ยวแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
5. การวิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ และการปรับปรุงแก้ไขการท่องเที่ยวจากจัด

กิจกรรมการท่องเที่ยว

2.3 ภาพสรุปความเข้าใจการดำเนินงาน

2.3.1 ภาพสรุปความเข้าใจการดำเนินงานปี พ.ศ. 2567

การใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการจัดการ การท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนา ตำบล บัวสลี อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย

**2567
ผลลัพธ์**

**2567
ผลกระทบ**

- พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ของชุมชน 1 ผลิตภัณฑ์
- การใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศจัดทำฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายในชุมชนและประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนา 1 ชุดข้อมูล
- กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการสร้าง/ออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวในชุมชน 2 รูปแบบ
- การอบรมเชิงปฏิบัติการเตรียมความพร้อม สู่การเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น 15 คน
- การอบรมนักบริการและนักขายมีอาชีพ 15 คน
- พัฒนากิจกรรมจัดการการท่องเที่ยว 5 คน

- เศรษฐกิจ
 - เพิ่มรายได้ คาดว่าชุมชนจะมีรายได้จากการส่งเสริมด้านการเพิ่มศักยภาพธุรกิจชุมชนปีละ 120,000 บาท
 - ลดรายจ่าย จัดทำฐานข้อมูลในการให้บริการการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการทำการตลาดออนไลน์
- สังคม
 - จำนวนผู้ได้รับการจ้างงานเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 5 คน
 - จำนวนอาชีพใหม่ของคนในชุมชนอย่างน้อย 2 อาชีพ
- สภาพแวดล้อม
 - มีพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น 10%

ภาพที่ 2 การดำเนินงานโครงการการใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการจัดการการท่องเที่ยว
ในชุมชนบ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสลี อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย ปี พ.ศ. 2567

2.3.2 ภาพสรุปความเข้าใจการดำเนินงานปี พ.ศ. 2568

1. ร่วมวางแผนการดำเนินงานของโครงการ 	2. ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ 	3. การเตรียมความพร้อมก่อนการทดลองเที่ยว 	4. การทดลองเที่ยวแหล่งเรียนรู้ในชุมชน 	5. ถอดบทเรียน วิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ และการปรับปรุงแก้ไข
ผลลัพธ์ - แผนการดำเนินงาน - การปรับเปลี่ยนแผนการทำงาน - ประเมินความพร้อมชุมชน	ผลลัพธ์ สื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชน บ้านร่องปลายนา ผลิตวิดีโอ และโปสเตอร์ผ่านช่อง “อยู่เกียงและผองเพื่อน”	ผลลัพธ์ ชุมชนมีความพร้อมด้านสถานที่ นักขายสินค้าและบริการ มัคคุเทศก์ท้องถิ่น สินค้าและบริการ	ผลลัพธ์ ผลการประเมินความพึงพอใจการทดลองเที่ยว	ผลลัพธ์ การร่วมถอดบทเรียนจากกิจกรรมทดลองเที่ยว มุ่งวิเคราะห์ที่ด้านคน ด้านกิจกรรม และด้านสถานที่

ภาพที่ 3 การดำเนินงานโครงการการใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการจัดการการท่องเที่ยว
 ในชุมชนบ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสลี อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย ปี พ.ศ. 2568

บทที่ 3
ผลการดำเนินงาน

3.1 สรุปกิจกรรมการดำเนินงาน

โครงการการใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสลี อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย เป็นโครงการที่ได้ดำเนินกิจกรรมทั้งหมด 6 กิจกรรม โดยมีรายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 3 สรุปกิจกรรมการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2567

ลำดับที่	วันที่	กิจกรรม	จำนวนผู้เข้าร่วม กิจกรรม (คน)
1	3-5 ก.ย. 67	การใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศจัดทำฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายในชุมชนและประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนา	15
2	10-11 ก.ย. 67	กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการสร้าง/ออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวในชุมชน	15
3	2-4 ต.ค. 67	พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ของชุมชน	25
4	24-26 ต.ค. 67	การอบรมนักบริการและนักขายมีอาชีพ	25
5	4-6 พ.ย. 67	การอบรมเชิงปฏิบัติการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น	25
6	29-30 พ.ย. 67 และ 1 ธ.ค. 67	พัฒนาทักษะนักจัดการการท่องเที่ยว	15

ตารางที่ 4 สรุปกิจกรรมการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2568

ลำดับที่	วันที่	กิจกรรม	จำนวนผู้เข้าร่วม กิจกรรม (คน)
1	3 ก.ค. 68	การร่วมวางแผนการดำเนินงานของโครงการ	20
2	24 ก.ค. 68	การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ และการทำ การตลาดเพื่อสนับสนุนผลิตภัณฑ์และการ ท่องเที่ยว	30
3	1-18 ตุลาคม 68	การเตรียมความพร้อมก่อนการท่องเที่ยว	20
4	19 พ.ย. 68	การท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	40
5	28 พ.ย. 68	การวิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ และการปรับปรุงแก้ไขการท่องเที่ยวจากจัด กิจกรรมการท่องเที่ยว	20

3.2 ผลผลิตและผลลัพธ์การดำเนินงานในปี 2567

3.2.1 ผลผลิตและผลลัพธ์การดำเนินงานในปี 2567

ผลผลิตและผลลัพธ์การดำเนินงานในปี 2567 ได้แก่ การดำเนินงานของโครงการ ประกอบด้วย กิจกรรมทั้งหมด 6 กิจกรรม ได้แก่

1. การใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศจัดทำฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายในชุมชน และประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนา

2. กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการสร้าง/ออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวในชุมชน

3. พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ของชุมชน

4. การอบรมนักบริการและนักขายมืออาชีพ

5. การอบรมเชิงปฏิบัติการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น

6. พัฒนาทักษะนักจัดการการท่องเที่ยว

โดยมีรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม ดังนี้

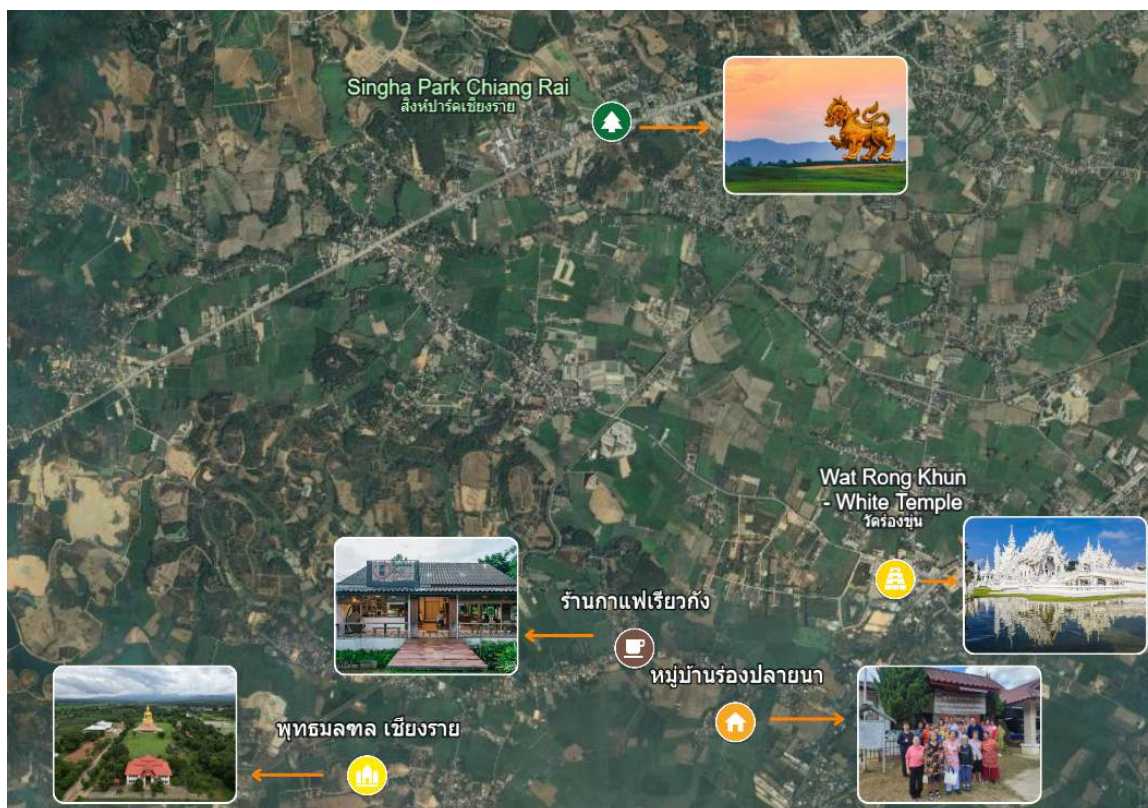
กิจกรรมที่ 1 การใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศจัดทำฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายในชุมชนและประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนา เป็นกิจกรรมที่ประกอบไปด้วยกิจกรรมย่อยดังนี้

- การจัดทำฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน โดยการนำทางของสมาชิกในชุมชนเพื่อเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่ (ค่าพิกัด) ข้อมูลเชิงบรรยาย พร้อมกับบันทึกรูปภาพของสถานที่ ซึ่งการรวบรวมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวหรือแหล่งเรียนรู้ที่ยังคงดำเนินกิจกรรม มีทั้งหมด 9 แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มเครื่องปั้นดินเผา กลุ่มแปรรูปสมุนไพร กลุ่มจักสาน กลุ่มตัดเย็บผ้า กลุ่มเกษตร ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงและบ้านต้นแบบ กลุ่มแปรรูปมะขามจี๊ดจ๊าด กลุ่มขนมเทียน และกลุ่มตุ๊กตาสมุนไพรดับกลิ่น

ภาพที่ 4 ฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนา

- การออกแบบและสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวในชุมชนและเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียง ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ การท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้ในชุมชนทั้งหมด 9 แหล่งเรียนรู้ และการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ได้แก่ สิ่งทอผ้า พุทธมณฑล เรียวกังคาเฟ่ และวัดร่องขุน

ภาพที่ 5 เส้นทางแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนา กับแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียง

- การเผยแพร่ฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนในรูปแบบออนไลน์
- การประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนา เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย สํารวจและประเมินโฮมสเตย์ในชุมชนบ้านร่องปลายนา โดยมีผลการประเมินดังตาราง

ตารางที่ 5 การประเมินโฮมสเตย์ในชุมชนบ้านร่องปลายนา

เกณฑ์มาตรฐาน	ระดับ
1. ด้านที่พัก	ต้องปรับปรุง
2. ด้านอาหาร	ปานกลาง
3. ด้านความปลอดภัย	มาก
4. ด้านอัธยาศัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิก	มาก
5. ด้านรายการนำเที่ยว	ปานกลาง

เกณฑ์มาตรฐาน	ระดับ
6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	มากที่สุด
7. ด้านวัฒนธรรม	มากที่สุด
เกณฑ์มาตรฐาน	ระดับ
8. ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชน	มาก
9. ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์	ปานกลาง
10. ด้านการประชาสัมพันธ์	ต้องปรับปรุง

จากตารางการประเมินโฮมสเตย์ในชุมชนบ้านร่องปลายนา พบว่า ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม อยู่ในระดับที่ดีมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความปลอดภัย และด้านอภัยภัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิก อยู่ในระดับมาก ด้านอาหาร ด้านรายการนำเที่ยว ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับด้านที่พัก และด้านการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง

ภาพที่ 6 การประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ในชุมชนบ้านร่องปลายนา

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการสร้าง/ออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวในชุมชน โดยกิจกรรมดังกล่าวนี้เป็นกิจกรรมสร้างความร่วมมือของกลุ่มโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนา เพื่อร่วมออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนา โดยเน้นการบูรณาการการทำงานระหว่างชุมชนท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน และสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนในการดึงดูดความน่าสนใจของนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวในชุมชน โดยการออกแบบและสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวในชุมชนและเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียง ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ การท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้ในชุมชนทั้งหมด 9 แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มเครื่องปั้นดินเผา กลุ่มแปรรูปสมุนไพร กลุ่มจักรสาน กลุ่มตัดเย็บผ้า กลุ่มเกษตร ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงและบ้านต้นแบบ กลุ่มแปรรูปมะขามจี๊ดจาด กลุ่มขนมเทียน และกลุ่มตุ๊กตาสมุนไพรดับกลิ่น และการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับแหล่งเที่ยวเที่ยวใกล้เคียง 4 แหล่ง ได้แก่ สิ่งหีปาร์ค พุทธมณฑล เรียวกังคาเฟ่ และวัดร่องขุน

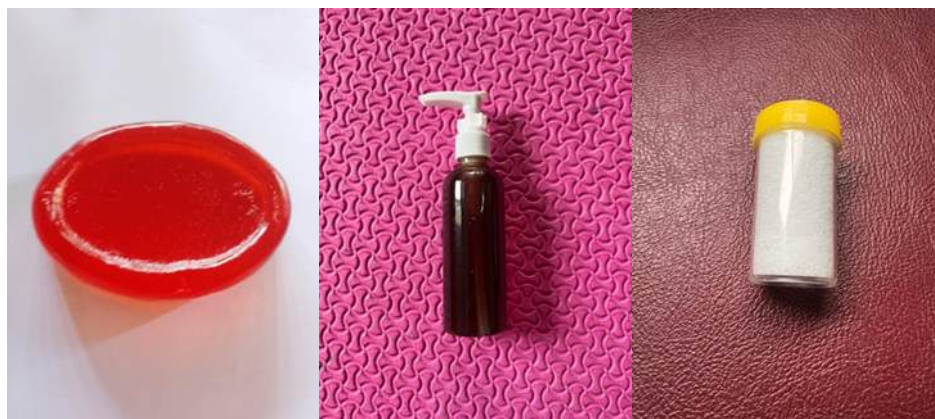
ภาพที่ 7 กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการสร้าง/ออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวในชุมชน

กิจกรรมที่ 3 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ของชุมชน เป็นกิจกรรมในรูปแบบการบรรยาย และลงมือปฏิบัติ กิจกรรมนี้เกิดขึ้นจากระดมความคิดเห็นของชุมชนที่มีความต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ของชุมชน ทั้งยังเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำมาใช้ในการให้บริการโฮมสเตย์ และสามารถขายสินค้าได้ นอกจากนั้นยังสามารถนำมาใช้ในครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน โดยกลุ่มโฮมสเตย์เลือกที่จะผลิตสบู่สมุนไพร แชมพูสมุนไพร ยาสียพื้นสระตุ ซึ่งสามารถใช้วัตถุดิบในชุมชนในการผลิต

กิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ของชุมชน ได้รับการอนุเคราะห์การถ่ายทอดองค์ความรู้และการฝึกปฏิบัติจริง โดยประธานกลุ่มแปรรูปสมุนไพรเวียงกือนา ตำบลริมกก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เป็นผู้ถ่ายทอดเทคนิควิธีการในการผลิตสบู่สมุนไพร แชมพูสมุนไพร ยาสียพื้นสระตุ

ภาพที่ 8 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ของชุมชน

ภาพที่ 9 ผลิตภัณฑ์ชุมชนสบู่สมุนไพร แชมพูสมุนไพร ยาสีฟันสะตุ

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมการอบรมนักบริการและนักขายมืออาชีพ โดยมีผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการขายเป็นวิทยากรในการบรรยายและฝึกปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาศักยภาพชาวบ้านให้มีทักษะเป็นนักขายมืออาชีพเป็นการเพิ่มโอกาสในการขายผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ชุมชนได้มากยิ่งขึ้น และยังเป็นการเพิ่มมูลค่าจากคุณค่าของผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ชุมชน โดยการอบรมในกิจกรรมนี้มุ่งเน้นการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยให้กลุ่มวิสาหกิจได้เข้าใจเทคนิควิธีการในการขายสินค้าและบริหาร โดยกระบวนการยกตัวอย่างที่หลากหลาย กระบวนการชวนคิดชวนทำ และกระบวนการการทดลองแบ่งกลุ่มฝึกขายสินค้าของตนเองที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้โจทย์ที่เหมือนกันทั้ง 3 กลุ่ม คือ ขายอะไร ขายที่ไหน ขายราคาเท่าไร ขายอย่างไร นอกจากนั้นกลุ่มโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนาจะต้องนำเสนอจุดเด่นของสินค้าของกลุ่มให้แก่วิทยากรได้ให้ข้อเสนอแนะและการปรับปรุงวิธีการ

ภาพที่ 10 การอบรมนักบริการและนักขายมืออาชีพ

กิจกรรมที่ 5 การอบรมเชิงปฏิบัติการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น เป็นการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ทั้งเยาวชนและประชาชนในหมู่บ้านร่องปลายนา โดยมีคณาจารย์จากคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เป็นวิทยากรในการบรรยายและฝึกปฏิบัติเพื่อให้ผู้เข้าร่วมมีความรู้ความเข้าใจในท้องถิ่นของตนเอง คอยให้ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ข้อมูลเชิงวัฒนธรรมท้องถิ่น ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สามารถอ่าน และสื่อสารภาษาไทยได้เป็นอย่างดี ให้มีทักษะในการต้อนรับนักท่องเที่ยว และร่วมกันออกแบบเส้นทางและกิจกรรมการท่องเที่ยวในการบริการนักท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม การยกตัวอย่างมัคคุเทศก์ผู้สูงวัย หรือมัคคุเทศก์ผู้ประสบความสำเร็จ วิธีคิดต่างๆ เกี่ยวกับทักษะด้านมัคคุเทศก์ นอกจากนั้นวิทยากรยังมุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติการเล่าเรื่องราวของชุมชนบ้านร่องปลายนา และวิทยากรให้ข้อเสนอแนะ

ภาพที่ 11 การอบรมเชิงปฏิบัติการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น

กิจกรรมที่ 6 การพัฒนาทักษะผู้จัดการการท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะและความชำนาญที่พร้อมจะเป็น “ผู้จัดการการท่องเที่ยว” ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มคนที่มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์ การถ่ายภาพ การทำคลิปวิดีโอ การจัดทำตารางการใช้บริการ การจองที่พัก การอับเดทข้อมูลข่าวสาร ที่เน้นช่องทางออนไลน์ เพื่อช่วยให้การบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ ทั้งยังมีองค์ความรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน

ภาพที่ 12 การพัฒนาทักษะผู้จัดการการท่องเที่ยว

3.2.1 ผลผลิตและผลลัพธ์การดำเนินงานในปี พ.ศ. 2568

ผลผลิตและผลลัพธ์การดำเนินงานในปี พ.ศ. 2568 ของโครงการ ประกอบด้วยกิจกรรมทั้งหมด 5 กิจกรรม ได้แก่

1. การร่วมวางแผนการดำเนินงานของโครงการ
2. การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ และการทำการตลาดเพื่อสนับสนุนผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยว
3. การเตรียมความพร้อมก่อนการท่องเที่ยว
4. การทดลองเที่ยวแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
5. การวิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ และการปรับปรุงแก้ไขการท่องเที่ยวจากจัด

กิจกรรมการท่องเที่ยว

โดยมีรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การร่วมวางแผนการดำเนินงานของโครงการ เป็นการชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการที่สืบเนื่องมาจากปีที่ 1 โดยได้ระบุเป้าหมายของโครงการ กิจกรรมที่จะเกิดขึ้นของโครงการ รวมถึงการร่วมวางแผนการดำเนินงานโดยร่วมระบุเป้าหมายของกิจกรรม ช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม รวมถึงการประเมินตนเองด้านความพร้อมเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

ภาพที่ 13 การร่วมวางแผนการดำเนินงานของโครงการ

ภาพที่ 14 การร่วมวางแผนการดำเนินงานของโครงการ

การร่วมวางแผนการดำเนินงานของโครงการของปีที่สอง ได้ดำเนินการประเมินความพร้อมและสถานะการดำเนินของกลุ่มการเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งพบว่า กลุ่มที่ยังคงมีการดำเนินงาน ได้แก่ กลุ่มตุ๊กตาด้บบกลิ่น กลุ่มจักสาน กลุ่มผ้ามัดย้อม กลุ่มมะขามจี๊ดจ๊าด กลุ่มตัดตุ่ง กลุ่มขนมเทียน และกลุ่มรูปสมุนไพร

นอกจากนี้ได้มีข้อสรุปร่วมกันให้มีการปรับเปลี่ยนในบางประเด็น ซึ่งสรุปออกมาได้ทั้งหมด 3 ประเด็น ดังตาราง

ตารางที่ 6 การเปลี่ยนแปลงแผนการดำเนินงาน

ที่	แผนเดิม	แผนใหม่
1	การยกระดับโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนาให้เป็นไปตามมาตรฐานของโฮมสเตย์ไทยและได้รับการรับรองจากมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	การยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน
2	การยกระดับสินค้าจากปีที่ 1 (สบู่ แชมพู และยา สีฟัน)	สินค้าที่มีอยู่ในวิถีชุมชน
3	การท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น	การท่องเที่ยวภายในชุมชน

กิจกรรมที่ 2 การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ และการทำการตลาดเพื่อสนับสนุนผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการรวบรวมภูมิทัศน์ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพสินค้าและบริการของชุมชน แหล่งเรียนรู้ สินค้า ผลิตภัณฑ์ของชุมชน เป็นการร่วมออกแบบของผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสร้างวิดีโอประชาสัมพันธ์ร่วมกับชุมชน เพื่อให้ได้ผลงานที่แสดงถึงวัฒนธรรมของชุมชนอย่างแท้จริง

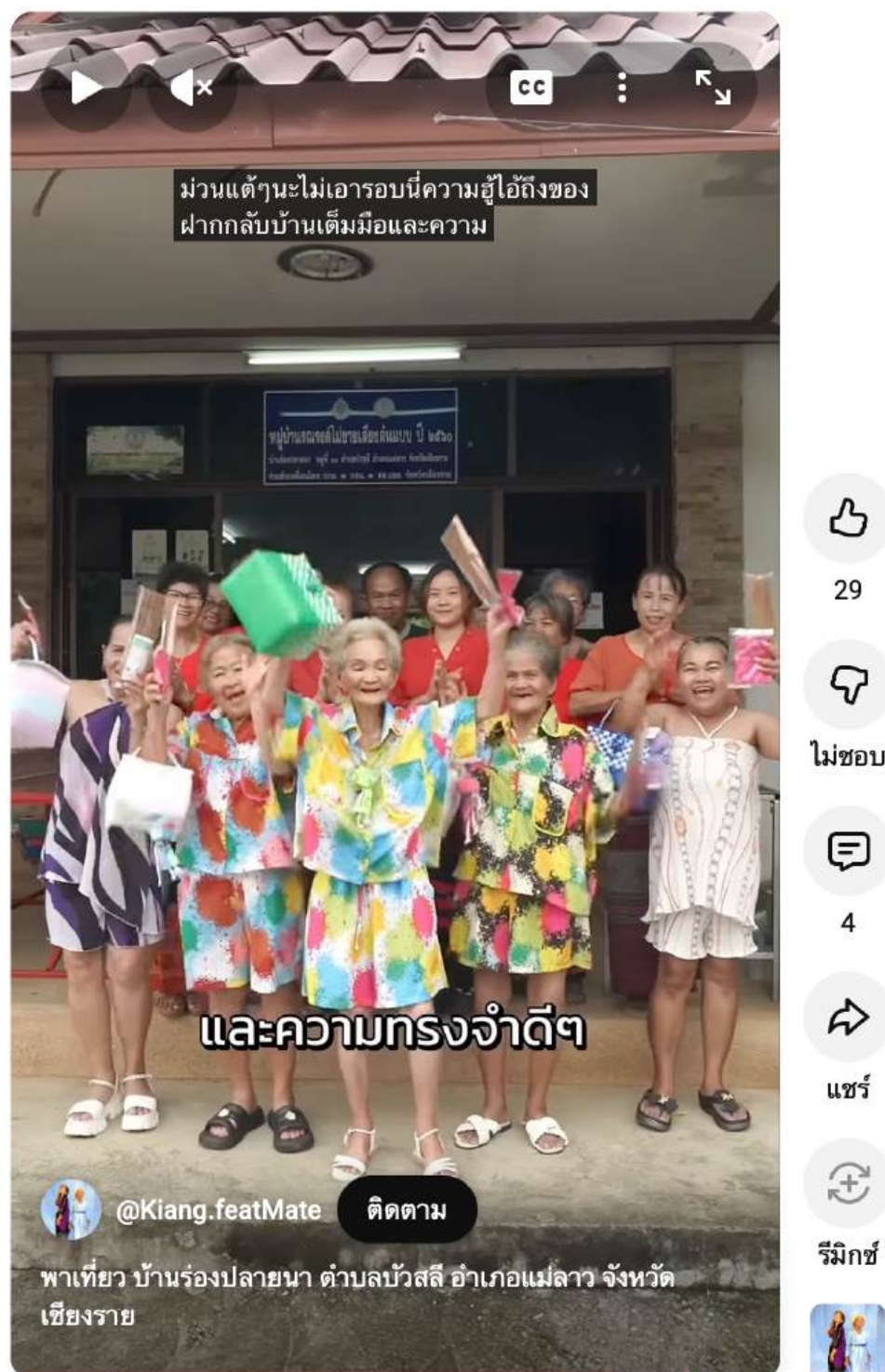
การประชาสัมพันธ์ออนไลน์ เป็นความร่วมมือของเพจ “อ้อยเกียงและผองเพื่อน” ที่ได้เข้ามามีส่วนในการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนบ้านร่องปลายนา ผลิตวิดีโอ และโปรโมทผ่านช่อง “อ้อยเกียงและผองเพื่อน”

ภาพที่ 15 การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์

ภาพที่ 16 การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์

ภาพที่ 17 การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์

กิจกรรมที่ 3 การเตรียมความพร้อมก่อนการทดลองเที่ยว เป็นการเตรียมการเพื่อรองรับสถานการณ์การทดลองเที่ยวในพื้นที่บ้านร่องปลายนา โดยมุ่งเน้นให้ชุมชนมีความพร้อม 1) สถานที่ 2) นักขายสินค้าและบริการ 3) มัคคุเทศก์ท้องถิ่น 4) สินค้าและบริการ

ภาพที่ 18 การเตรียมความพร้อมก่อนการทดลองเที่ยว

ภาพที่ 19 การเตรียมความพร้อมก่อนการทดลองเทียว

ภาพที่ 19 การเตรียมความพร้อมก่อนการทดลองเทียว

กิจกรรมที่ 4 การทดลองเที่ยวแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เป็นการทดลองเที่ยวโดยนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 7 ฝั่งหมิ่น จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นโรงเรียนเครือข่ายของชุมชน และนอกจากนั้นโรงเรียนได้พิจารณาจากการท่องเที่ยวของเพจ “อ้อยเกียงและผองเพื่อน” ซึ่งมีแหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจ รวมถึงการเดินทางที่สามารถเข้าถึงชุมชนได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

กิจกรรมการทดลองเที่ยวมีนักเรียนระดับประถมศึกษาและครูผู้ควบคุมที่เข้าร่วมกิจกรรมประมาณ 100 คน โดยกิจกรรมการทดลองเที่ยว มีกลุ่มแหล่งเรียนรู้ทั้งหมด 6 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มตุ๊กตาผ้ากลิ้ง 2) กลุ่มผ้ามัดย้อม 3) กลุ่มขนมเทียน 4) กลุ่มมะขามจี๊ดจ๊าด 5) กลุ่มจักสาน และ 6) กลุ่มตัดตุ๊กตา การดำเนินกิจกรรมมุ่งเน้นให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ของแต่ละกลุ่ม เล่าเรื่องราวความเป็นมา และบอกถึงประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรม รวมถึงการฝึกปฏิบัติของแต่ละกลุ่มและได้รับสินค้านั้น ๆ

ภาพที่ 20 การทดลองเที่ยว

ภาพที่ 21 การทดลองเที่ยว

ภาพที่ 22 การทดลองเที่ยว

ภาพที่ 23 การทดลองเที่ยว

กิจกรรมที่ 5 การวิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ และการปรับปรุงแก้ไขการท่องเที่ยว จากจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยมีตัวแทนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเข้าร่วมทดลองเที่ยวเพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการถอดบทเรียนครั้งนี้ ซึ่งประกอบไปด้วย

1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเชียงราย
2. สำนักงานพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชียงราย
3. คณาจารย์คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
4. คณาจารย์และนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
5. เจ้าของธุรกิจนำเที่ยว

ภาพที่ 24 การวิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ และการปรับปรุงแก้ไขการท่องเที่ยว

ภาพที่ 25 การวิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ และการปรับปรุงแก้ไขการท่องเที่ยว

ผลการถอดบทเรียนมีรายละเอียดดังนี้

1. จุดเด่น

ด้านคน

1. วิทยากรแต่ละฐานคือคนในชุมชนบ้านร่องปลายนา ที่มีความรู้และทักษะสร้างชิ้นงานที่สามารถนำไปใช้งานได้จริง
2. คนในชุมชนเป็นกลุ่มที่สามารถถ่ายทอดเอกลักษณ์ของชุมชนให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และสัมผัสถือความเป็นท้องถิ่นของบ้านร่องปลายนาได้ดีที่สุด

ด้านกิจกรรม

กลุ่ม 1 ตักตาสมุนไพร เป็นการนำสมุนไพรที่มีอยู่ในท้องถิ่น นำมาสร้างสรรค์ให้เป็นถักตักตาที่สามารถพกพาติดตัวได้ นักท่องเที่ยวสามารถทำตามได้ง่ายขั้นตอนไม่ยาก

กลุ่ม 2 ผ้ามัดย้อมใช้วัสดุเป็นผ้า และก้อนหิน ใช้ก้อนหินใส่ลงไปในผ้าและใช้หนังสือกด เพื่อสร้างลวดลาย เป็นกิจกรรมที่ดีเข้าใจง่าย น่าสนใจเพราะทุกคนจะได้ชิ้นงานผ้ากลับบ้าน และมีความสุขน่าสนใจในการออกแบบลวดลายที่ตนเองชอบ

กลุ่ม 3 กลุ่มจักสาน เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวได้ลงมือสร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเอง ได้ผลงานกลับบ้าน สามารถนำไปใช้งานได้จริง เช่น การทำที่รองครก ได้เรียนรู้วิธีการทำ และนำไปใช้อย่างเกิดประโยชน์ได้ที่บ้าน เป็นการฝึกศิลปะการสานหรือถักทอ

กลุ่ม 4 มะขามจี๊ดจี๊ด มีการอธิบายสูตรค่อนข้างดี ถึงส่วนผสมทำให้มีความเข้าใจวิธีการทำได้ง่ายอธิบายละเอียด มีการใส่ถุงมือรักษาความสะอาดได้ดี วิธีการทำไม่ยากอธิบายขั้นตอนการทำได้ละเอียด มีการจดสูตรให้เรียนรู้ทำให้เข้าใจชัดเจนไม่ตกหล่นในการจดจำสูตร มีการให้ชิมทำให้มีอารมณ์ร่วมในการทำกิจกรรม

กลุ่ม 5 ขนมห้อย การทำขนมห้อย นักท่องเที่ยวสามารถทำได้ง่ายไม่ซับซ้อน มีวิธีการสอนชัดเจน อธิบายละเอียดทุกขั้นตอน ใช้เวลาสอนได้รวดเร็ว เพราะขั้นตอนทำง่ายไม่ยากจนเกินไป

กลุ่มที่ 6 ตุงไส้หมู การสอนทำตุงไส้หมู นักท่องเที่ยวสามารถทำตามได้ง่าย และได้มีการฝึกความคิดสร้างสรรค์สำหรับการเลือกสีกระดาษสองสีให้เข้ากันเพื่อความสวยงาม นักท่องเที่ยวสามารถนำผลงานจากการทำตุงไส้หมูกลับบ้านได้อีกด้วย

ด้านสถานที่

1. สภาพแวดล้อมชุมชนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ปลอดภัย มีการรวมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน มีโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว มีสถานที่พร้อมรองรับนักท่องเที่ยวมีกฎหมายที่พร้อมเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการท่องเที่ยว อยู่ใกล้ถนนสายหลัก

เข้าถึงง่าย ใกล้แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม (วัดร่องขุน) มีสถาบันการศึกษาที่พร้อมให้การสนับสนุน เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนในท้องถิ่น และมีโฮมสเตย์รองรับนักท่องเที่ยว

2. บ้านร่องปลายนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ที่สามารถเดินทางมาเที่ยวได้สะดวกถนนลาดยาง รถยนต์ส่วนตัว หรือรถทัวร์สำหรับนักท่องเที่ยว สามารถเข้ามาในชุมชนได้

3. บ้านร่องปลายนาตั้งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมือง สามารถเดินทางมาเที่ยวได้ง่าย และเชื่อมโยงกับจุดท่องเที่ยวอื่น ๆ

2. ปัญหา/อุปสรรค

ด้านคน

1. การสื่อสารกับนักท่องเที่ยว เช่น ไม่มีการแนะนำตัวเองและสมาชิกไม่มีการอธิบายกิจกรรมแต่ ละฐานว่ามีอะไรบ้าง กิจกรรมแต่ละฐานมีประโยชน์อย่างไร ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจก่อนเข้าร่วมแต่ละ กิจกรรม

2. การกล่าวต้อนรับนักท่องเที่ยว ไม่เล่าประวัติหมู่บ้านร่องปลายนาให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ก่อน การทำกิจกรรมต่าง ๆ

3. การให้บริการแบบสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

4. ขาดคนรุ่นใหม่ที่จะเข้ามาพัฒนาและมีส่วนร่วมในการต้อนรับและให้บริการนักท่องเที่ยว

5. ขาดนักสื่อความหมายและผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ

6. ขาดระบบการบริหารจัดการกิจกรรมที่ดี

7. ขาดผู้นำการท่องเที่ยวที่เป็นคนรุ่นใหม่และนักสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยว และนักสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ด้านกิจกรรมสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานขาดการออกแบบเพื่อ นักท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ขาดความน่าสนใจ ไม่มีความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนที่ชัดเจน

ด้านกิจกรรม

สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานขาดการออกแบบเพื่อนักท่องเที่ยว กิจกรรมการ ท่องเที่ยวขาดความน่าสนใจ ไม่มีความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนที่ชัดเจน

กลุ่ม 1 ตึกตาสมุนไพร นักท่องเที่ยวบางกลุ่มอาจจะแพ้สมุนไพรบางชนิด ดังนั้นกลุ่มนี้จะต้องเฝ้า ระวังหากมีนักท่องเที่ยวที่แพ้สมุนไพรบางชนิดเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เนื่องจากอาจมีอาการ แพ้ตั้งแต่อาการเล็กน้อย ระคายเคืองตาและจมูก หรืออาจรุนแรงถึง ลมพิษ หายใจลำบาก บวมที่ใบหน้า กลุ่มนี้อาจจะต้องนำเสนอข้อมูลของสมุนไพร เช่น สรรพคุณ หรือ สมุนไพรชนิดนี้มีเอกลักษณ์อย่างไร ให้กับนักท่องเที่ยวได้รับรู้ เช่นกลิ่นหอม ปลอดภัยต่อสุขภาพ เพื่อนำเสนอความเป็นออกแกนนิค เพื่อเพิ่ม ความรู้สึกของนักท่องเที่ยว ให้เกิดความน่าสนใจหรือเพลิดเพลิน

กลุ่ม 2 ผ้ามดัย้อม การทำผ้ามดัย้อมอาจจะไม่เหมาะสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม เช่น นักเรียนชั้นประถมศึกษา เพราะใช้สีเคมีนักเรียนบางคนอาจมีอาการแพ้ได้ ควรเน้นย้ำเตือนถึงความอันตรายของการสูดดมว่าอาจจะทำให้เวียนหัวในการสูดดมและระคายเคืองดวงตา ควรเพิ่มความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวเช่น การใส่แมส ใส่ถุงมือ ก่อนการลงมือทำ

กลุ่ม 3 กลุ่มจักสาน วิทยากรควรอธิบายรายละเอียดขั้นตอนและสาธิตการทำแบบช้า ๆ ให้นักท่องเที่ยวได้ทำตาม เนื่องจากมีความยากในการทำอาจจะต้องใช้เวลาในการสอน เนื่องจากหากผู้ทำกิจกรรมเป็นเด็กอายุน้อยจะมีความยากในการทำ

กลุ่ม 4 มะขามจี๊ดจิ๊าด ควรมีการรักษาความสะอาดของวิทยากรและนักท่องเที่ยวในการทำ เช่น ใส่หมวก ใส่หน้ากาก เพื่อสุขอนามัยที่ดี

กลุ่ม 5 ขนมหัจอก ควรมีการอธิบายความเป็นมาของขนมหัจอก ขนมหัจอกใช้ในงานอะไรบ้าง ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจก่อนลงมือทำ ควรรักษาความสะอาด เช่น ใส่ถุงมือ ใส่หมวก ใส่หน้ากาก เพื่อสุขอนามัยที่ดี

กลุ่มที่ 6 ตุงไส้หมู การสอนทำตุงไส้หมูควรมีการอธิบายความเป็นมาของการทำตุงไส้หมู ว่ามีความเป็นมาอย่างไรและนำมาใช้ในงานอะไรบ้าง ให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และเข้าใจความหมายของการทำตุงไส้หมูของชาวล้านนา

3. ข้อเสนอแนะ/การปรับปรุงแก้ไข

1. ควรมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวให้ชัดเจน เช่น กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ กลุ่มหน่วยงาน กลุ่มนักเรียนและนักศึกษา เพื่อให้บริการที่เหมาะสมต่อกลุ่มนักท่องเที่ยว
2. ควรจัดระบบการต้อนรับนักท่องเที่ยวให้เป็นขั้นตอน
3. ควรสร้างจุดเด่นความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนบ้านร่องปลายนาให้ชัดเจน
4. ในการทำกิจกรรมแต่ละฐานควรจัดสรร ระยะเวลาให้กระชับไม่ควรนานเกินไป
5. ความสะอาดของสถานที่ เช่น ห้องน้ำสะอาด เพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว
6. ทำป้ายชุมชนให้เดินทางเข้าถึงง่าย (ป้ายชี้บอกทาง)

ให้องค์ความรู้และสร้างประสบการณ์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนแก่แกนนำและสมาชิก รวมทั้งการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ให้มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างบริบททางวัฒนธรรมของชุมชน (วิถีชีวิตชาวนาและเศรษฐกิจพอเพียง) ยกระดับความสามารถของนักสื่อความหมาย สร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนท่องเที่ยวใกล้เคียง เพื่อศักยภาพในการให้บริการการท่องเที่ยว การเพิ่มมูลค่า

ผลิตภัณฑ์ชุมชน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดท่องเที่ยว และช่องทางประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้แก่นักท่องเที่ยว

จากการเข้าร่วมสังเกตการณ์รับนักท่องเที่ยว (นักเรียนจากโรงเรียนเทศบาล 7 ฝั่งหมิ่น) ควรใช้สื่อ กิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของนักท่องเที่ยว กิจกรรมที่ต้องสัมผัสกับสารเคมี เช่น สีย้อมผ้า การร่อน ควรมี อุปกรณ์ป้องกัน รวมทั้งกิจกรรมที่มีการสัมผัสอาหาร ควรมีการสวมถุงมือ ชุตกันเปื้อน หมวกคลุมผม การ เวียนฐานความรู้ไม่มีแผนที่นำทางและลำดับที่ชัดเจน บางฐานไม่มีนักท่องเที่ยว บางฐานมีนักท่องเที่ยวรอ เข้าเรียนรู้ การอธิบายกิจกรรมไม่ทั่วถึง อุปกรณ์บางกิจกรรมไม่เพียงพอให้นักท่องเที่ยวไม่ได้ทดลองทำครบ ทุกคน ควรมีจัดโต๊ะที่นั่งให้สะดวกต่อการเรียนรู้ ห้องสุขาขาดการทำความสะอาด สถานที่ขาดความเป็น ระเบียบเรียบร้อย และการควบคุมสัตว์เลี้ยงที่อาจเป็นอันตรายแก่นักท่องเที่ยว

3.2 ผลกระทบ

3.2.1 เศรษฐกิจ

ปี พ.ศ. 2567

ด้านเพิ่มรายได้ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ พบว่า จากสถานการณ์โควิดได้ส่งผลกระทบต่อ โฮมสเตย์บ้านร่องปลายนา ซึ่งเคยมีรายได้จากการให้บริการโฮมสเตย์และการท่องเที่ยวในชุมชนประมาณ ปีละ 400,000 บาท เหลือเพียงประมาณปีละ 20,000 บาท และหลังจากสถานการณ์โควิดได้คลี่คลายลง กลับพบว่า การท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนายังหยุดชะงักลงไม่มีการดำเนินงานต่อ ดังนั้น การใช้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และนักจัดการการท่องเที่ยว การทำสื่อประชาสัมพันธ์ การเสริมสร้างเครือข่ายการ ท่องเที่ยว จะช่วยให้เกิดระบบเศรษฐกิจช่วยให้ชุมชนมีรายได้ยั่งยืน และคาดว่าชุมชนจะมีรายได้จากการ ส่งเสริมด้านการเพิ่มศักยภาพธุรกิจชุมชนเพิ่มขึ้น

ด้านการพัฒนาสินค้าที่มีความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน รวมถึงการทำตลาด จะเป็นการกระตุ้น และเพิ่มโอกาสในการเข้ามาใช้บริการการท่องเที่ยวและซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ชุมชน พร้อมกับ การพัฒนาศักยภาพให้มีทักษะเป็นนักขายมืออาชีพเป็นการเพิ่มโอกาสในการขายผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ อัตลักษณ์ชุมชนได้มากยิ่งขึ้นและยังเป็นการเพิ่มมูลค่าจากคุณค่าของผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ชุมชน และคาด ว่าชุมชนจะมีรายได้จากการส่งเสริมด้านการเพิ่มศักยภาพธุรกิจชุมชนปีละ 120,000 บาท

ด้านลดรายจ่าย การจัดทำฐานข้อมูลในการให้บริการการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์เป็นการลดค่า ใช้จ่ายในการทำตลาดออนไลน์ นอกจากนั้นการพัฒนาสินค้าที่มีความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน ได้แก่ สบู่ แชมพู และยาสมุนไพร ที่มีการผลิตที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน เป็นส่วนหนึ่งของการลดรายจ่าย เนื่องจาก สินค้าเหล่านั้นสามารถนำมาใช้ในครัวเรือนได้

ปี พ.ศ. 2568

ด้านการเพิ่มรายได้ พบว่า หลังจากการจัดกิจกรรมการตลาดเที่ยว มีโรงเรียนอื่น ๆ ที่สนใจเข้ามาท่องเที่ยวบ้านร่องปลายนา โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 8 ตารางการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน

วัน/เดือน/ปี	หน่วยงาน/กลุ่ม	คุณลักษณะนักท่องเที่ยว	จำนวนกลุ่มเป้าหมาย
17 ธ.ค. 68	โรงเรียนปากอดำ	ระดับอนุบาล	141
18 ธ.ค. 68	โรงเรียนปากอดำ	ประถมศึกษา ชั้นปีที่ 1-3	127
19 ธ.ค. 68	โรงเรียนปากอดำ	ประถมศึกษา ชั้นปีที่ 4-6	130
22 ธ.ค. 68	โรงเรียนโป่งพระบาท	ประถมศึกษา ชั้นปีที่ 1-3	123
23 ธ.ค. 68	โรงเรียนโป่งพระบาท	ประถมศึกษา ชั้นปีที่ 4-6	90
26 ธ.ค. 68	โรงเรียนแม่สาย	ประถมศึกษา	161

ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว ดังรายการต่อไปนี้

1. ค่าสวัสดิการชุมชน วันละ 3,000 บาท ทั้งหมด 6 วัน รวมเป็น 18,000 บาท
2. ค่าวิทยากรกลุ่ม กลุ่มละ 300 บาท ทั้งหมด 32 ครั้ง รวมเป็น 9,600 บาท
3. ค่าผลิตภัณฑ์ชุมชน ชิ้นละ 15 บาท ขายได้รวม 2,188 ชิ้น รวมเป็น 32,820 บาท หักต้นทุน

ประมาณ 30% คงเหลือ 22,974 บาท

รวมรายได้ทั้งหมด 50,754 บาท

3.2.2 สังคม

การบริการนักท่องเที่ยวมีส่วนช่วยให้เกิดการจ้างงาน คือ มัคคุเทศก์ท้องถิ่น ที่มีความรู้ความเข้าใจในท้องถิ่นของตนเอง คอยให้ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ข้อมูลเชิงวัฒนธรรมท้องถิ่น ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการพัฒนาทักษะนั้จัดการการท่องเที่ยว ช่วยให้การบริหารจัดการการท่องเที่ยวและการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ชุมชนมีความสามัคคีจากการทำงานร่วมกัน ส่งผลให้เกิดการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และคาดว่าจะมีจำนวนผู้ได้รับการจ้างงานเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 5 คน และจำนวนอาชีพใหม่ของคนในชุมชนอย่างน้อย 2 อาชีพ

3.2.3 สิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมของชุมชนที่ดีเป็นสิ่งที่หนึ่งที่เป็นตัวกระตุ้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ การมีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติของชุมชนมีส่วนช่วยให้คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ สืบสานวิถีวัฒนธรรม หวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่น และมีพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น 10%

3.4 สรุปรายการค่าใช้จ่าย

โครงการการใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสลี อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย ได้รับงบประมาณสนับสนุนเป็นระยะเวลา 3 ปี โดยในปี 2567 ได้รับเงินสนับสนุน 170,000 บาท ซึ่งรายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรม และในปี พ.ศ. 2568 ได้รับเงินสนับสนุน 169,720 บาท แสดงในตาราง

ตารางที่ 9 สรุปรายการค่าใช้จ่ายในปี 2567

หมวด	รายการค่าใช้จ่าย	จำนวน (บาท)
หมวดค่าตอบแทน	1. ค่าตอบแทนวิทยากร	30,000
	2. ค่าเบี้ยเลี้ยงผู้ช่วยวิทยากร	7,200
หมวดค่าจ้าง	1. ค่าเอกสาร	4,000
หมวดค่าวัสดุ/ อุปกรณ์	1. ค่าวัสดุอุปกรณ์	8,800
หมวดค่าใช้สอย	1. ค่าอาหารว่าง อาหารกลางวัน	45,000
	2. ค่าเช่ายานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง	75,000
รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น		170,000

ตารางที่ 10 สรุปรายการค่าใช้จ่ายในปี 2568

หมวด	รายการค่าใช้จ่าย	จำนวน (บาท)
หมวดค่าตอบแทน	1. ค่าตอบแทนวิทยากร	33,000
หมวดค่าจ้าง	1. ค่าจ้างเหมาจัดทำวิดีโอสื่อประชาสัมพันธ์	30,000
หมวดค่าวัสดุ/ อุปกรณ์	1. ค่าวัสดุอุปกรณ์	32,220
หมวดค่าใช้สอย	1. ค่าอาหารว่าง อาหารกลางวัน	32,500
	2. ค่าเช่ายานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง	42,000
รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น		169,720

บทที่ 4

การประเมินโครงการ

การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางสังคม และการประเมินความพึงพอใจเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการการใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสลี อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย โดยการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางสังคมเราใช้แบบจำลองจำลองผลตอบแทนทางสังคมในระยะเวลา 5 ปี สำหรับการประเมินความพึงพอใจของโครงการใช้แบบสอบถามเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนให้ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางสังคม

4.1.1 การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางสังคม (ปี พ.ศ. 2567)

จากผลการดำเนินการและผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ของโครงการการใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสลี อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย ได้ดำเนินการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางสังคมจากรายการดังต่อไปนี้

- การสร้างฐานข้อมูลและการเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่โฮมสเตย์บ้านร่องปลายนาจากการมีส่วนร่วมในการสร้าง/ออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวในชุมชน และบริเวณใกล้เคียง จะช่วยให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงข้อมูลได้ดียิ่งขึ้นและยังเป็นการลดรายจ่ายในการการสร้างฐานข้อมูลและการเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นเงิน 37,840 บาท

- การขายผลิตภัณฑ์ชุมชน เป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ 1 ชุด ที่ประกอบไปด้วยสินค้า 3 ชนิด ได้แก่ สบู่สมุนไพร แชมพูสมุนไพร และยาสีฟันสมุนไพร โดยการผลิตภัณฑ์จะใช้เงินลงทุน 1,000 บาท ไม่รวมอุปกรณ์ที่ต้องซื้อในครั้งแรก (ค่าอุปกรณ์ประมาณ 3,000 บาท) สามารถผลิตได้ 50 ชุด และขายในราคาชุดละ 100 บาท และคาดว่าจะผลิตและขายได้ 500 ชุดต่อปี คิดเป็นเงิน 50,000 บาท (สำหรับนักท่องเที่ยว) ชุมชนยังสามารถใช้ผลิตภัณฑ์ชุมชนของตนเองเพื่อลดรายจ่ายจากการซื้อสบู่ แชมพู และยาสีฟันจากแหล่งอื่น ๆ และเปลี่ยนมาใช้ผลิตภัณฑ์ชุมชนของตนเองทั้งในครัวเรือนและสำหรับการบริการโฮมสเตย์ ซึ่งจะช่วยสร้างรายได้ประมาณ 70,000 บาทต่อปี และช่วยให้ชุมชนสามารถลดรายจ่ายได้ประมาณครัวเรือนละ 200 บาทต่อเดือน ซึ่งชุมชนบ้านร่องปลายนามีทั้งหมด 58 ครัวเรือน คิดเป็น 11,600 บาทต่อปี (หากมีการสนับสนุนให้ทุกครัวเรือนใช้ผลิตภัณฑ์ชุมชน)

- ค่าที่พักโฮมสเตย์ คาดว่าผู้ประกอบการได้ค่าที่พัก 500 บาทต่อคนต่อคืน และคาดว่าจะมีผู้เข้ามาพักโฮมสเตย์บ้านร่องปลายนาปีละ 500 คนต่อปี คิดเป็นเงิน 250,000 บาทต่อปี และเมื่อหักต้นทุนจะเหลือ 200,000 บาทต่อปี

- ค่าจ้างมัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่สามารถสร้างรายได้จากการเป็นมัคคุเทศก์ในกิจกรรมประมาณ 500 บาทต่อครั้ง คาดว่าจะได้จัดกิจกรรม 50 ครั้งต่อปี คิดเป็น 25,000 บาท

เพราะฉะนั้นเมื่อมีการดำเนินโครงการและมีการขับเคลื่อนตามแผนด้วยการลงทุนของโครงการ 170,000 บาท จะสามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนบ้านร่องปลายนา รวม 337,000 บาทต่อปี และลดรายจ่ายของครัวเรือน 177,040 บาทต่อปี

4.1.2 การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางสังคม (ปี พ.ศ. 2568)

จากผลการดำเนินการและผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ของโครงการการใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสลี อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย ได้ดำเนินการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากรายการดังต่อไปนี้

- การประชาสัมพันธ์ออนไลน์ เป็นความร่วมมือของเพจ “อ้อยเกียงและผองเพื่อน” ที่ได้เข้ามามีส่วนในการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนบ้านร่องปลายนา ผลิตภัณฑ์โอ และโปรโมทผ่านช่อง “อ้อยเกียงและผองเพื่อน” ช่วยให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงข้อมูลได้ดียิ่งขึ้นและยังเป็นการลดรายจ่ายในการประชาสัมพันธ์ คิดเป็นเงิน 30,000 บาท

- ค่าสวัสดิการชุมชน ชุมชนได้ดำเนินการประชุมและสร้างข้อตกลงร่วมกันในเรื่องค่าสวัสดิการชุมชน โดยระบุกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มวัยทำงาน วันละ 3,500 บาท แต่สำหรับนักเรียนนักศึกษา วันละ 3,000 บาท โดยในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2568 มีกลุ่มโรงเรียนระดับประถมศึกษาได้ให้ความสนใจเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนา ทั้งหมด 6 วัน และชุมชนได้มีรายได้จากค่าสวัสดิการชุมชน วันละ 3,000 บาท คิดเป็น ทั้งหมด 18,000 บาท

- ค่าวิทยากรกลุ่ม กลุ่มละ 300 บาท โดยในการท่องเที่ยวในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2568 ที่ผ่านมามีกลุ่มการเรียนรู้ทั้งหมด 6 กลุ่ม แต่บางโรงเรียนเลือกเรียนรู้แค่บางกลุ่ม จึงสรุปได้ทั้งหมด 32 ครั้ง รวมเป็น 9,600 บาท

- ค่าผลิตภัณฑ์ชุมชน ชิ้นละ 15 บาท มีกลุ่มการเรียนรู้ทั้งหมด 6 กลุ่ม แต่บางโรงเรียนเลือกเรียนรู้แค่บางกลุ่ม ขายได้รวม 2,188 ชิ้น รวมเป็น 32,820 บาท หักต้นทุนประมาณ 30% คงเหลือ 22,974 บาท

รวมรายได้ทั้งหมดหลังหักค่าใช้จ่าย 50,754 บาท

4.2 การประเมินความพึงพอใจต่อโครงการ

การประเมินโครงการการประเมินความพึงพอใจต่อโครงการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสไล อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย ได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรมในโครงการของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรม โดยการเก็บข้อมูลความพึงพอใจทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ 2) เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ/วิทยากร/ผู้ประสานงาน 3) ด้านการอำนวยความสะดวก 4) คุณภาพการให้บริการ และ 5) ความพึงพอใจต่อภาพรวมของโครงการ

ตารางที่ 11 การประเมินความพึงพอใจต่อโครงการ ปี พ.ศ. 2567

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. กระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ	4.44	0.50	ดี
1.1 การประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ	4.34	0.45	ดี
1.2 ความเหมาะสมของสถานที่	4.45	0.51	ดี
1.3 ความเหมาะสมของระยะเวลา	4.57	0.5	ดีเยี่ยม
1.4 ความเหมาะสมของช่วงเวลาการจัด	4.55	0.51	ดีเยี่ยม
1.5 การจัดลำดับขั้นตอนของกิจกรรม	4.3	0.53	ดี
2. เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ/วิทยากร/ผู้ประสานงาน	4.53	0.495	ดีเยี่ยม
2.1 ความรอบรู้ ในเนื้อหาของวิทยากร	4.54	0.51	ดีเยี่ยม
2.2 ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	4.65	0.45	ดีเยี่ยม
2.3 การตอบคำถาม	4.47	0.51	ดี
2.4 ความเหมาะสมของวิทยากร ในภาพรวม	4.47	0.51	ดี
3. การอำนวยความสะดวก	4.55	0.495	ดีเยี่ยม
3.1 เอกสาร	4.61	0.49	ดีเยี่ยม
3.2 โสตทัศนูปกรณ์	4.67	0.49	ดีเยี่ยม
3.3 เจ้าหน้าที่สนับสนุน	4.5	0.5	ดีเยี่ยม
3.4 อาหาร เครื่องดื่มและสถานที่	4.4	0.5	ดี
4. คุณภาพการให้บริการ	4.53	0.47	ดีเยี่ยม

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
4.1 ได้รับความรู้ แนวคิด ทักษะและ ประสบการณ์ใหม่ ๆ	4.43	0.49	ดี
4.2 สามารถนำสิ่งที่ได้รับจากโครงการไปปฏิบัติ	4.55	0.48	ดีเยี่ยม
4.3 สิ่งที่ได้รับจากโครงการครั้งนี้ตรงตามความ คาดหวังของท่านหรือไม่	4.47	0.51	ดี
4.4 สัดส่วนระหว่างการฝึกอบรมภาคทฤษฎีกับ ภาคปฏิบัติ มีความเหมาะสม	4.43	0.34	ดี
4.5 โครงการนี้อำนวยต่อการเรียนรู้และ พัฒนาความสามารถหรือไม่	4.66	0.51	ดีเยี่ยม
4.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ	4.63	0.49	ดีเยี่ยม
5. ความพึงพอใจต่อภาพรวมของโครงการ	4.57	0.5	ดีเยี่ยม

ตารางที่ 12 การประเมินความพึงพอใจต่อโครงการ ปี พ.ศ. 2568

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
1. กระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ	4.41	0.48	ดี
1.1 การประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ	4.34	0.45	ดี
1.2 ความเหมาะสมของสถานที่	4.42	0.51	ดี
1.3 ความเหมาะสมของระยะเวลา	4.53	0.43	ดีเยี่ยม
1.4 ความเหมาะสมของช่วงเวลาที่ดี	4.51	0.5	ดีเยี่ยม
1.5 การจัดลำดับขั้นตอนของกิจกรรม	4.23	0.51	ดี
2. เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ/วิทยากร/ผู้ประสานงาน	4.51	0.49	ดีเยี่ยม
2.1 ความรอบรู้ ในเนื้อหาของวิทยากร	4.52	0.51	ดีเยี่ยม
2.2 ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	4.61	0.42	ดีเยี่ยม
2.3 การตอบคำถาม	4.47	0.51	ดี
2.4 ความเหมาะสมของวิทยากร ในภาพรวม	4.42	0.49	ดี

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
3. การอำนวยความสะดวก	4.59	0.47	ดีเยี่ยม
3.1 เอกสาร	4.65	0.44	ดีเยี่ยม
3.2 โสตทัศนูปกรณ์	4.69	0.43	ดีเยี่ยม
3.3 เจ้าหน้าที่สนับสนุน	4.6	0.5	ดีเยี่ยม
3.4 อาหาร เครื่องดื่มและสถานที่	4.4	0.5	ดี
4. คุณภาพการให้บริการ	4.52	0.46	ดีเยี่ยม
4.1 ได้รับความรู้ แนวคิด ทักษะและ ประสบการณ์ใหม่ ๆ	4.43	0.49	ดี
4.2 สามารถนำสิ่งที่ได้รับจากโครงการไปปฏิบัติ	4.52	0.48	ดีเยี่ยม
4.3 สิ่งที่ได้รับจากโครงการครั้งนี้ตรงตามความ คาดหวังของท่านหรือไม่	4.46	0.5	ดี
4.4 สัดส่วนระหว่างการฝึกอบรมภาคทฤษฎีกับ ภาคปฏิบัติ มีความเหมาะสม	4.43	0.32	ดี
4.5 โครงการเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และ พัฒนาความสามารถหรือไม่	4.65	0.54	ดีเยี่ยม
4.6 ประโยชน์ที่ท่านได้รับจากโครงการ	4.63	0.44	ดีเยี่ยม
5. ความพึงพอใจต่อภาพรวมของโครงการ	4.58	0.5	ดีเยี่ยม

ตารางที่ 13 การประเมินความพึงพอใจต่อโครงการจากการจัดกิจกรรมทดลองเที่ยว ปี พ.ศ. 2568

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
1. กระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ	4	0.61	ดี
1.1 การประชาสัมพันธ์ของชุมชน	4.2	0.63	ดี
1.2 ความเหมาะสมของสถานที่	3.8	0.63	ดี
1.3 ความเหมาะสมของระยะเวลา	4	0.47	ดี
1.4 ความเหมาะสมของช่วงเวลาที่จัด	4.1	0.74	ดี
1.5 การจัดลำดับขั้นตอนของกิจกรรม	3.9	0.57	ดี
2. เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ/ชุมชน	4.33	0.80	ดี
2.1 ความรอบรู้ของชุมชน	4.5	0.85	ดีมาก
2.2 ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	4.3	0.82	ดี
2.3 การตอบคำถาม	4.2	0.79	ดี
3. คุณภาพการให้บริการ	4.35	0.66	ดี
3.1 ท่านได้รับความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ใหม่ ๆ	4.3	0.67	ดี
3.2 ท่านสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากชุมชนไป ปฏิบัติ	4.2	0.63	ดี
3.3 สิ่งที่ท่านได้รับจากชุมชนครั้งนี้ตรงตาม ความคาดหวังของท่าน	4.6	0.70	ดีมาก
3.4 ประโยชน์ที่ท่านได้รับจากชุมชน	4.3	0.67	ดี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามโครงการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการการท่องเที่ยว

ในชุมชนบ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสไล อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย

คำชี้แจง แบบสอบถาม : โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ และกรอกข้อความให้สมบูรณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. สถานะ
☐ นักเรียน/นักศึกษา ☐ บุคลากรของวิสาหกิจชุมชน ☐ บุคลากรใน
 โครงการ
☐ ประชาชนทั่วไป ☐ โปรดระบุ
3. สังกัดภาควิชา/หน่วยงาน

4. วุฒิการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่า
 ปริญญาตรี
5. อายุ ☐ ต่ำกว่า 20 ปี ☐ 20-40 ปี ☐ 41 ปี
 ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อโครงการ

ระดับ 5 = มากที่สุดหรือดีมาก 4 = มากหรือดี 3 = ปานกลางหรือพอใช้ 2 = น้อยหรือต่ำกว่ามาตรฐาน 1 = น้อยที่สุดหรือต้องปรับปรุงแก้ไข

รายละเอียด	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. กระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ					
1.1 การประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ					
1.2 ความเหมาะสมของสถานที่					
1.3 ความเหมาะสมของระยะเวลา					
1.4 ความเหมาะสมของช่วงเวลาการจัด					
1.5 การจัดลำดับขั้นตอนของกิจกรรม					

รายละเอียด	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
2. เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ/วิทยากร/ผู้ประสานงาน					
2.1 ความรอบรู้ ในเนื้อหาของวิทยากร					
2.2 ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้					
2.3 การตอบคำถาม					
2.4 ความเหมาะสมของวิทยากร ในภาพรวม					
3. การอำนวยความสะดวก					
3.1 เอกสาร					
3.2 โสตทัศนูปกรณ์					
3.3 เจ้าหน้าที่สนับสนุน					
3.4 อาหาร เครื่องดื่มและสถานที่					
4. คุณภาพการให้บริการ					
4.1 ท่านได้รับความรู้ แนวคิด ทักษะและประสบการณ์ใหม่ ๆ จากการประชุม					
4.2 ท่านสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากโครงการ/กิจกรรมนี้ไปใช้ในการเรียน/การปฏิบัติงาน					
4.3 สิ่งที่ท่านได้รับจากโครงการ/กิจกรรมครั้งนี้ตรงตามความคาดหวังของท่านหรือไม่					
4.4 สัดส่วนระหว่างการฝึกอบรมภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ (ถ้ามี) มีความเหมาะสม					
4.5 โครงการ/กิจกรรมในหลักสูตรเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของท่านหรือไม่					

รายละเอียด	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
4.6 ประโยชน์ที่ท่านได้รับจากโครงการ/กิจกรรม					
5. ความพึงพอใจของท่านต่อภาพรวมของโครงการ					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3.1 สิ่งที่ท่านพึงพอใจในการฝึกอบรมครั้งนี้

.....

.....

.....

3.2 สิ่งที่ควรเสนอแนะนำไปพัฒนาการฝึกอบรมในโอกาสต่อไป

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามความพึงพอใจ

การท่องเที่ยวในชุมชนบ้านร่องปลายนา ตำบลบัวสลิ อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย

คำชี้แจง โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ และกรอกข้อความให้สมบูรณ์

ระดับ 5 = มากที่สุดหรือดีมาก

ระดับ 4 = มากหรือดี

ระดับ 3 = ปานกลางหรือพอใช้

ระดับ 2 = น้อยหรือต่ำกว่ามาตรฐาน

ระดับ 1 = น้อยที่สุดหรือต้องปรับปรุงแก้ไข

รายการ	ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. กระบวนการขั้นตอนการให้บริการ					
1.1 การประชาสัมพันธ์ของชุมชน					
1.2 ความเหมาะสมของสถานที่					
1.3 ความเหมาะสมของระยะเวลา					
1.4 ความเหมาะสมของเวลาที่จัด					
1.5 การจัดลำดับขั้นตอนของกิจกรรม					
2. ผู้ให้บริการ/ชุมชน					
2.1 ความรอบรู้ของชุมชน					
2.2 ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้					
2.3 การตอบคำถาม					
3. คุณภาพการให้บริการ					
3.1 ท่านได้รับความรู้ ทักษะและประสบการณ์ใหม่ ๆ					
3.2 ท่านสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากชุมชนไปปฏิบัติ					
3.3 สิ่งที่ท่านได้รับจากชุมชนครั้งนี้ตรงตามความคาดหวังของท่าน					
3.4 ประโยชน์ที่ท่านได้รับจากชุมชน					